

Koncepcja praktyk pedagogicznych.

Nowy program praktyk pedagogicznych na Wydziale Artystycznym UMCS

Założenia ogólne:

Edukacja stała się fundamentem rozwoju współczesnego świata - gospodarki opartej na wiedzy oraz społeczeństwa uczącego się. Era społeczeństwa przemysłowego ustępuje erze społeczeństwa informacyjnego, co oznacza przejście od treningu i zapamiętywania informacji do rozwijania zdolności samodzielnego uczenia się, wyszukiwania i selekcjonowania informacji, a także posługiwania się nowymi technikami informacyjnymi i komunikacyjnymi. Eksplozja informacyjna (przyrost wiedzy i informacji) tworzy napięcie między ograniczonymi możliwościami ludzkiej pamięci a ogromem dostępnych i potrzebnych informacji. To stanowi wyzwanie dla nowych zadań edukacji oraz motywowania ludzi do kształcenia przez całe życie, edukacji ustawicznej. Z drugiej strony wyzwania świata, a lokalnie: rynku pracy niosą potrzebę stworzenia doświadczonego specjalistę – a więc: pedagoga – nauczyciela i wychowawcę przygotowanego merytorycznie, dydaktycznie i praktycznie do opieki, nauczania i kształcenia dziecka, jako istoty społecznie zmiennej, elastycznej.

Globalizacja oznacza zwiększony przepływ informacji w skali globu, a także zwiększoną ruchliwość geograficzną i kulturową. Wymaga znajomości języków i kultur innych narodów, elastyczności i adaptacji do zmiennych warunków. Globalizacja zagraża także kulturowej tożsamości i przynależności, zatem edukacja winna pomóc w przewycięzaniu tych negatywnych aspektów, zachowując poczucie humanizmu i powszechnej odpowiedzialności. Zadania na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym objęte obowiązkiem szkolnym, są ujmowane w strategii oświatowej. Natomiast zadania na

poziomie wyższym są wyrażane w strategii szkolnictwa wyższego. W Polsce edukacja ma bardzo mocne zapisy w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej¹ w art. 70 czytamy „1. Każdy ma prawo do nauki. Nauka do 18 roku życia jest obowiązkowa. Sposób wykonywania obowiązku szkolnego określa ustawa. 2. Nauka w szkołach publicznych jest bezpłatna. Ustawa może dopuścić świadczenie niektórych usług edukacyjnych przez publiczne szkoły wyższe za odpłatnością. 3. Rodzice mają wolność wyboru dla swoich dzieci szkół innych niż publiczne. Obywatele i instytucje mają prawo zakładania szkół podstawowych, ponadpodstawowych i wyższych oraz zakładów wychowawczych. Warunki zakładania i działalności szkół niepublicznych oraz udziału władz publicznych w ich finansowaniu, a także zasady nadzoru pedagogicznego nad szkołami i zakładami wychowawczymi, określa ustawa. 4. Władze publiczne zapewniają obywatelom powszechny i równy dostęp do wykształcenia. W tym celu tworzą i wspierają systemy indywidualnej pomocy finansowej i organizacyjnej dla uczniów i studentów. Warunki udzielania pomocy określa ustawa. 5. Zapewnia się autonomię szkół wyższych na zasadach określonych w ustawie”¹. Ustawa wyzwoliła obywatelską inicjatywę organizowania edukacji na wszystkich szczeblach. Wydaje się jednak, że Państwo tworząc otwarty rynek usług edukacyjnych, nie do końca w tym przypadku przystosowały wszystkie szczebla kształcenia względem siebie i względem zmieniającego się rynku, zwłaszcza rynku pracy.

W modelu socjoekonomicznym proces kształcenia i wychowania traktowany jest jako główna droga pozwalająca na przygotowanie człowieka do pracy zawodowej, do skutecznego wykonywania jej, do ciągłego doskonalenia się, ale również do nieustannej rywalizacji i do konkurowania w życiu społecznym. Po akcesji Polski do Unii Europejskiej fala krytyki tego ustroju szkolnego znacznie się nasiliła i obecnie prowadzi się konsultacje i przygotowuje zmiany tej filozofii ustroju edukacyjnego. Drogę do osiągnięcia głównego celu Strategii Lizbońskiej poprzez działania w dziedzinie edukacji, a więc Unii Europejskiej, w tym także Polski przedstawia program prac „Edukacja i Szkolenia 2010”, przyjęty przez Ministrów Edukacji UE oraz Komisję Europejską w 2002 r.

¹ Dziennik Ustaw z 1997 r. Nr 78 poz. 483, KONSTYTUCJA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z dnia 16 lipca 1997 r.)

Sformułowano w nim trzy grupy celów strategicznych:

- poprawa: jakości i efektywności systemów edukacji w UE wobec nowych zadań społeczeństwa opartego na wiedzy oraz zmieniających się metod i treści nauczania i uczenia się;
- ułatwienie powszechnego dostępu do systemów edukacji, zgodnie z nadrzędną zasadą kształcenia ustawicznego, działanie na rzecz zwiększenia szans zdobycia i utrzymania zatrudnienia oraz rozwoju zawodowego, jak również aktywności obywatelskiej, równości szans i spójności społecznej;
- otwarcie systemów edukacji na środowisko i świat w związku z koniecznością lepszego dostosowania edukacji do potrzeb pracy zawodowej i wymagań społeczeństwa oraz sprostania wyzwaniom wynikającym z globalizacji².

Dostosowanie programów i praktyk pedagogicznych do potrzeb rynku pracy

Wykształcenie wyższe pedagogiczne oraz realizacja praktyk pedagogicznych zaliczyć można do dziedziny usług, które w dobie globalizacji nabierają coraz większego znaczenia. Produktem przedsięwzięć edukacyjnych jest pożądanе przez klientów wykształcenie, umiejętności oraz uprawnienia. W dziedzinie kształcenia i doskonalenia zawodowego zachodzą olbrzymie zmiany. Zostały one wywołane przez zmiany występujące w niemal wszystkich obszarach gospodarki. Jakość, skuteczność i efektywność instytucji szkolnictwa wyższego staje się czynnikiem decydującym o jej pozycji na rynku edukacyjnym. Można zaobserwować występującą tendencję do wzrastającego wymagania stawianego absolwentom edukacji artystycznej w zakresie sztuk plastycznych i edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej, które jest rezultatem szybkich zmian zachodzących zarówno w życiu społeczno-politycznym, jak i gospodarczym. W konsekwencji tych zmian pojawiają się elementy wzrostu konkurencji między placówkami kształcenia wyższego, co zmusza te instytucje do osiągnięcia i dokumentowania jakości, efektywności i skuteczności oferowanych usług w sferze przygotowania teoretycznego i praktycznego. Systematyczne dostosowywanie

² *Strategia rozwoju edukacji na lata 2007 – 2013*. Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu. Warszawa 2005. s.5.

edukacji do wymogów i zmian rynków pracy jest warunkiem koniecznym do prawidłowego funkcjonowania gospodarki w każdym przestrzennym jej wymiarze. Oczywiście zdaje się stwierdzenie, że potrzeby rynku pracy i oczekiwania pracodawców powinny wyznaczać wymiar jakościowy i ilościowy podaży absolwentów procesów kształcenia, doksztalcenia i doskonalenia zawodowego. Powszechnie również wiadomo, że edukacja elementarna, jej możliwości rozwoju w sferze tworzonych teorii, koncepcji kształcenia i nauczania zależna jest od przyszłych absolwentów tworzących środowisko pedagogiczne. Zapotrzebowania rynku pracy nauczycieli przedszkoli i szkół podstawowych zależne są również od przyrostu naturalnego.

Wyższe wskaźniki dzietności od kilku lat wymuszają na pedagogach elastyczność zawodową. Pedagog znajduje dziś zatrudnienie nie tylko w placówkach publicznych, a także tzw. prywatnych przedszkolach, prywatnych instytucjach opieki dziennej czy całodobowej nad dziećmi, domach kultury. Ponadto na rozwój wymienionych powyżej instytucji wpływ ma aktywność zawodowa kobiet, wzrost gospodarczy, produktywność i konkurencyjność gospodarki.

Z obserwacji procesów gospodarczych w Polsce wiadomo, że charakterystyczną cechą polskiego rynku pracy, bez względu na jego skalę (zasięg), są wielorakie, strukturalne niedopasowania podaży pracy z popytem na nią. Uwzględniając ten punkt widzenia analizy strukturalne rynku pracy, stawiają sobie m.in. za cel identyfikację determinantów sytuacji na rynku pracy i wypracowanie na tej podstawie propozycji (sposobów) jej korzystnych zmian (poprawy). Ich prowadzenie uzasadnia potrzeba rozpoznania zmian strukturalnych w gospodarce, jej konkurencyjności oraz ocena polityki państwa i działalności jego instytucji.

W sytuacji niezrównoważonego rynku pracy, a dokładniej rynku pracodawcy, z jakim najczęściej mamy do czynienia w Polsce, pierwszoplanową rolę odgrywa struktura kwalifikacji, zawodów i wykształcenia ludności zwane dalej ogólnym mianem potencjału intelektualnego, który miałyby odpowiadać zapotrzebowaniu na niego zarówno co do skali, jak i struktury. Potencjał intelektualny człowieka, jakkolwiek nie byłby definiowany jest coraz częściej czynnikiem decydującym o znalezieniu zatrudnienia na konkurencyjnym rynku pracy. Z pozycji potencjalnego pracodawcy wymiernymi charakterystykami kapitału intelektualnego

kandydata do pracy: są poziom wykształcenia i jego profil, czyli kwalifikacje zawodowe wyrażone głównie doświadczeniem zawodowym.

Dotychczasowe programy praktyk:

Zgodnie z Rozporządzeniem MENiS z dnia 07.09.2004r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli (Dz.U. z 2007, nr 207, poz. 2110) reguluje standardy kształcenia nauczycieli na studiach wyższych zawodowych, uzupełniających studiach magisterskich, jednolitych studiach magisterskich oraz studiach podyplomowych.

Zgodnie z rozporządzeniem: „*Szkoły wyższe prowadzą kształcenie nauczycieli w ramach specjalizacji nauczycielskiej na studiach wyższych zawodowych, uzupełniających studiach magisterskich, jednolitych studiach magisterskich oraz studiach podyplomowych. W programie studiów, w zakresie specjalizacji nauczycielskiej, uwzględnia się wymogi określone w niniejszych standardach, tak aby absolwent studiów, równocześnie z wiedzą merytoryczną w zakresie określonego kierunku studiów, uzyskał przygotowanie do nauczania przedmiotu (prowadzenia zajęć) i kwalifikacje zawodowe.*³”

Dotychczasowy system odbywania praktyk nie nakładał na studenta obowiązku informowania o miejscu i czasie odbywania praktyk opiekuna praktyk z ramienia uczelni, które powinny dokonywać hospitacji czy ewaluacji praktyk, student miał dowolność w wyborze nauczyciela – opiekuna praktyk.

Dotychczasowe programy określają ogólne cele praktyk, a więc: opanowanie i doskonalenie wiedzy oraz umiejętności zawodowych pozwalających na samodzielne wykonywanie zadań zawodowych, nie określają celów szczegółowych.

³ Dziennik Ustaw z 2004r, Nr 207, poz. 2110, Rozporządzenie MENiS z dnia 7 września 2004r. (Dz.U. z dnia 22 września 2004r.)

Założenia nowej koncepcji

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 24.03.2009r. w sprawie studiów artystycznych w Unii Europejskiej (2008/2226 (INI)) podkreśla, że Edukacja Artystyczna powinna być obowiązkowym elementem programów edukacyjnych na wszystkich poziomach kształcenia w celu sprzyjania demokratyzacji dostępu do kultury.

Rezolucja wezwwała państwa członkowskie do- uznania ważnej roli popularyzowania Edukacji Artystycznej i kreatywności w kontekście gospodarki opartej na wiedzy, zgodnie ze strategią lizbońską oraz przygotowania wspólnych strategii w celu promowania działań dotyczących Edukacji Artystycznej i kształcenia nauczycieli wyspecjalizowanych w tej dziedzinie

Rezolucja podkreśliła fakt, że nauczanie historii sztuki powinno się opierać także na spotkaniach z artystami i dziełami sztuki oraz na odwiedzaniu miejsc związanych z kulturą. Obecny system praktyk pedagogicznych nie jest dostosowany do wymogów stawianych przez Parlament Europejski. Problemy finansowe uniemożliwiają prowadzenie zajęć z plastyki, muzyki i zajęć artystycznych w formie zalecanej przez Rezolucję. Studenci nie mogą w pełni rozwinąć kompetencji w zakresie planowania, prowadzenia i dokumentowania zajęć, autorefleksji i analizowania własnej pracy i jej efektów oraz pracy uczniów. Głównym problemem jest więc niski poziom praktyk pedagogicznych niedostosowany do wymogów współczesnego kształcenia nauczycieli.

Badania prowadzone w Pracowni edukacji plastycznej WA pokazują, że obecny system prowadzenia praktyk pedagogicznych nie jest w pełni efektywny. Właściwe przygotowanie studentów do wykonywania zawodu nauczyciela wiąże się z koniecznością zaznajomienia z aktualnym stanem wiedzy w zakresie dydaktyki oraz nowoczesnych technologii w nauczaniu. Nauczyciele ze względów finansowych nie mieli możliwości prowadzenia zajęć w innowacyjnej formie, w postaci plenerów czy lekcji muzealnych, co z punktu widzenia celów Rezolucji PE jest koniecznością. Zauważa się również niewystarczającą współpracę między UMCS a organami prowadzącymi szkoły „Misja, wizja i główne kierunki rozwoju UMCS w latach 2005-2013”

Z uwagi na wprowadzenie do szkół od roku 2009-2010 nowego przedmiotu „Zajęcia artystyczne”– istnieje konieczność dostosowania praktyk pedagogicznych. do wymagań nowej podst. programowej (Rozporządzenie MEN ,23 12 2008, Dz.U. Nr4 poz.17).Nowa podstawa zaleca stworzenie możliwości publicznego prezentowania efektów pracy uczniów w ramach zajęć artystycznych, stymulowanie ucznia do udziału w koncertach i przeglądach. Z uwagi na ograniczony budżet szkoły nie mają możliwości prezentowania prac uczniów oraz stymulowania do udziału w koncertach. Realizacja praktyk zgodnie z nową koncepcją to umożliwi. Poprzez zacieśnienie współpracy między Wydziałem Artystycznym a szkołami umożliwi wspólne działania w przyszłości co jest niezbędne dla ciągłego udoskonalania systemu przygotowania studentów do zawodu nauczyciela. Nauczyciele sygnalizują konieczność zmiany obecnego systemu praktyk zarówno od strony merytorycznej (w tym konieczność własnego doszkolenia) jak i od strony finansowej. Stałe zmniejszanie funduszy na kształcenie nauczycieli skutkuje sytuacją w której Wydział Artystyczny opuszczają studenci niewystarczająco przygotowani do zawodu nauczyciela.

Nowa koncepcja praktyk pedagogicznych możliwa do zrealizowania w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego zakłada podniesienie poziomu realizacji praktyk pedagogicznych przez studentów Wydziału Artystycznego.

Nowa koncepcja zakłada przede wszystkim:

1. W przeciwieństwie do poprzedniego systemu kierownik merytoryczny praktyk oraz opiekun praktyki ze strony UMCS będzie miał wpływ na miejsce i czas w którym student odbywać będzie praktyki. Studenci będą kierowani tylko do nauczycieli, którzy zapoznają się z nowym programem praktyk i wymogami odbywania tychże praktyk (wezmą udział w konsultacjach tworzących szczegółowy program praktyk lub ukończą szkolenie – min. 16 godzin). Kierownik merytoryczny podejmie decyzję o skierowaniu studentów.
2. Kierownicy merytoryczni oraz opiekunowie będą mogli bezpośrednio nadzorować praktyki – w każdym czasie będzie znane miejsce odbywania praktyki przez studenta i znany będzie opiekun w szkole.

3. Kontakt do kierowników merytorycznych będzie udostępniony nauczycielom opiekunom praktyk i szkołom – nauczyciel w każdym czasie będzie mógł skonsultować się w kwestii prowadzonych praktyk, postępów studenta oraz raportować o zauważonych nieprawidłowościach.
4. Nowa koncepcja zakłada włączenie nowoczesnych technologii i innowacyjnych pomocy naukowych do procesu dydaktycznego związanego z organizacją i przebiegiem praktyk pedagogicznych, w tym instrumentów.

Obowiązująca od roku szkolnego 2009/2010 nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego zakłada realizację treści przedmiotu muzyka i plastyka na wszystkich etapach kształcenia oraz nowego przedmiotu pt. *zajęcia artystyczne* na III i IV etapie kształcenia według nowych założeń i wytycznych (*Podstawa programowa z komentarzami, tom 7. Edukacja artystyczna w szkole podstawowej, gimnazjum i liceum, muzyka, plastyka, wiedza o kulturze, historia muzyki, historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna, zajęcia artystyczne*, MEN Warszawa 2009).

Dokument ten – ujmując ogólnie - zakłada, iż rolą nauczyciela jest przede wszystkim otworzenie ucznia na piękno sztuki (muzyki i plastyki), na potrzebę obcowania z muzyką i sztukami plastycznymi, na przyjemność, jaką ona niesie obcowanie ze sztuką oraz na uświadomienie obecności muzyki i sztuk plastycznych w życiu człowieka każdej kultury, każdej grupy społecznej i każdego czasu historycznego. Szczególnie ważne jest, by uczeń doświadczał radości z muzykowania i tworzenia, poznawanie architektury, malarstwa i rzeźby oraz wyrażanie własnych myśli i uczuć w różnorodnych formach plastycznych.

W nauczaniu przedmiotów muzyka i plastyka szczególne znaczenie posiada aktywność muzyczna nauczyciela, który musi umieć grać i śpiewać, prowadzić zespół muzyczny, malować, rzeźbić lub w inny sposób inspirować twórczą aktywność uczniów. Gra na instrumentach, obok śpiewu, percepcji, ruchu z muzyką i twórczej ekspresji, jest jedną z pięciu form aktywności muzycznych realizowanych w polskim szkolnictwie i do takich m.in. działań przygotowywani są studenci kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej. Analogicznie na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych studenci przygotowywani są do zastosowania technik takich jak grafika, malarstwo, rzeźba w zajęciach z uczniami.

W podstawie programowej zamieszczono również zalecenia dotyczące konieczności wyposażenia pracowni szkolnych w instrumenty muzyczne, sprzęt do odtwarzania, nagrywania i nagłaśniania dźwięku, komputer z dostępem do Internetu i oprogramowaniem oraz bibliotekę muzyczną (nuty, śpiewniki, podręczniki) i fonotekę oraz albumy zawierające reprodukcje. Niestety, polskie szkoły zazwyczaj nie posiadają wystarczającego wyposażenia, co stawia studentów odbywających praktyki w sytuacji niekorzystnej, zamykając przed nimi możliwość profesjonalnego i zgodnego z najnowszymi trendami nauczania. Zakup takiego sprzętu może tę sytuację poprawić i umożliwić studentom właściwe realizowanie wszystkich rodzajów praktyk.

Dokument ten zakłada ponadto, iż należy rozwijać umiejętność wartościowania i oceniania zjawisk muzycznych oraz poznawanie architektury, malarstwa i rzeźby, z zachowaniem szacunku i tolerancji dla innych kultur i tradycji muzycznych i po raz pierwszy tak otwarcie kładzie nacisk na poznawanie muzyki etnicznej (dotyczy to przede wszystkim treści nauczania w gimnazjum). Fakt ten uzasadnia kupno różnego rodzaju instrumentów, wykorzystywanych zarówno w kulturach Dalekiego Wschodu, jak i w muzyce afrykańskiej oraz innych kulturach, również europejskiej. Instrumenty te, wykorzystywane na lekcjach do realizacji różnych form aktywności muzycznej, są bardzo pożądane i w istotny sposób mogą podnieść jakość nauczania.

Nowa podstawa programowa wymaga, aby uczeń określał swoją przynależność kulturową poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i z tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym; uczestniczył w życiu kulturalnym tych środowisk, podejmował działalność twórczą, posługując się takimi środkami wyrazu plastycznego jak: kształt, barwa, faktura w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni (stosując określone materiały, narzędzia i techniki plastyczne). Udział w plenerach plastycznych umożliwi realizację tych celów.

Współczesne badania z obszaru psychologii i pedagogiki dowodzą, iż wielu uczniów boryka się z problemami nadpobudliwości, różnymi reakcjami nerwicowymi i agresywnością. Fakt ten uzasadnia uwzględnianie podczas zajęć muzycznych elementów muzykoterapii i artterapii w tym wykorzystujących instrumenty muzyczne, w szczególności te, których

zastosowanie może wpłynąć na rozładowywanie napięć, wyciszanie agresji, relaks oraz umożliwić ekspresję twórczą.

Dodatkowym argumentem uzasadniającym zakup instrumentów muzycznych, sztalug i innych pomocy jest możliwość realizowania praktyk w ramach szkolnego przedmiotu *zajęcia artystyczne*. Podczas ich realizacji – jak czytamy w podstawie programowej - należy zwrócić uwagę m.in. na fakt, iż *zajęcia artystyczne* mogą być związane z jedną dyscypliną sztuki lub mieć charakter interdyscyplinarny (np. kółko teatralno-muzyczne, informatyka muzyczna, muzyka w filmie, sztuka wybranej epoki). Ponadto *zajęcia artystyczne* mogą mieć charakter praktyczny, rozwijający muzyczne umiejętności (np. zespół instrumentalny, kapela, studio nagrań, zespół taneczny, plener malarski), poznawczy – poszerzający wiedzę z wybranego obszaru muzyki i innych rodzajów sztuk i kultury lub charakter badawczy – rozwijający umiejętność zdobywania i interpretowania informacji dotyczących muzyki, sztuki, kultury.

5. Nowa koncepcja zakłada nawiązanie stałej współpracy Wydział Artystycznego ze szkołami i z organami prowadzącymi szkoły, stworzenie bazy danych nauczycieli, opiekunów praktyk, którzy zostali wyposażeni w niezbędne umiejętności i są gwarancją przeprowadzania praktyk na najwyższym poziomie.
6. Zgodnie z nową koncepcją zakłada się wypracowanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie organizacji praktyk pedagogicznych poprzez włączenie zajęć plenerowych, lekcji muzealnych oraz warsztatów wymiany doświadczeń. Włączenie szkół w te innowacyjne zajęcia umożliwi opiekunom z ramienia UMCS zaobserwowanie zachowań studentów w bezpośrednim kontakcie z uczniem, także w sytuacjach pozaszkolnych.

Podsumowanie

Powyższa koncepcja stanowi zarys działań, które muszą być rozwinięte w szczegółowe programy praktyk pedagogicznych dla studentów Edukacji Artystycznej w Zakresie Sztuk Plastycznych oraz Edukacji Artystycznej w Zakresie Sztuki Muzycznej.

Zakłada się, że takie programy praktyk zostaną wypracowane podczas konsultacji z nauczycielami, którzy będą opiekunami praktyk. Taki sposób konstruowania programów umożliwi włączenie nauczycieli w proces kształcenia przyszłych pedagogów oraz umożliwi dostosowanie wymagań do realiów szkoły.

Zgodnie z powyższą koncepcją zakłada się możliwość, aby funkcję opiekunów praktyk sprawowali również inni nauczyciele, którzy nie uczestniczyli w konsultacjach i w tworzeniu programu. W takim przypadku konieczne jest doszkolenie takich nauczycieli, co umożliwi im zapoznanie się z założeniami i z programem praktyk. Przewiduje się, że 16 godzin dydaktycznych to czas, w którym nauczyciele zdobędą wiedzę, która umożliwi im sprawowanie funkcji opiekuna praktyk.

Przewiduje się również, iż cyklicznie powtarzane będą spotkania doszkalające – 8-10 godzin dydaktycznych pozwalające na utrwalenie zdobytej wiedzy oraz jej rozszerzenie – zgodnie z wynikami monitorowania praktyk

REGULAMIN PRAKTYK STUDENCKICH

W projekcie „*Profesjonalizm w edukacji. Przygotowanie i realizacja nowego programu praktyk pedagogicznych na Wydziale Artystycznym UMCS*”

Współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty, Działanie 3.3. Poprawa jakości kształcenia, Poddziałanie 3.3.2. Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli.

NA KIERUNKU EDUKACJA ARTYSTYCZNA W ZAKRESIE SZTUKI MUZYCZNEJ Z WIEDZĄ O KULTURZE

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. (Dz. U. Nr 164, poz. 1166) w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia zarządza się co następuje:

§1

Wprowadza się Regulamin Praktyk Studenckich w Instytucie Muzyki Wydziału Artystycznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, zwany dalej Regulaminem.

Postanowienia ogólne

§2

Celem praktyk studenckich jest przygotowanie studentów Uczelni do zawodu przez wzbogacenie procesu dydaktycznego, realizowanego w trakcie studiów, o wiedzę i doświadczenie zdobyte w miejscu odbywania praktyk, w szczególności: nabycie przez studentów umiejętności:

- planowania, prowadzenia i dokumentowania zajęć, prowadzenia obserwacji zajęć i ich dokumentowania,
- analizy pracy nauczyciela i uczniów podczas wspólnego omawiania praktyk przez opiekuna praktyk i studenta,
- autorefleksji i analizowania własnej pracy i jej efektów oraz pracy uczniów,
- współpracy z innymi nauczycielami, w szczególności z wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym,
- współpracy z poradnią psychologiczno – pedagogiczną;

Praktyki pedagogiczne realizowane powinny być w taki sposób, aby student przed obserwowaniem zajęć, asystowaniem nauczycielowi prowadzącemu zajęcia i samodzielnym prowadzeniem zajęć nabył umiejętności w zakresie opiekuńczo-wychowawczym, tj. poznać różnorodne uwarunkowania wpływające na specyfikę pracy przedszkola, szkoły lub placówki, znał pracę opiekuńczo-wychowawczą przedszkola, szkoły lub placówki i nauczyciela, został przygotowany do obserwacji uczniów w środowisku grupowym i klasowym, znał interakcje ucznia i nauczyciela, potrafił: zbadać dynamikę grupy i klasy stosować metody poznawania ucznia i jego szkolnego środowiska, kierować zespołem klasowym w sytuacjach pozalekcyjnych, współpracować z rodziną i środowiskiem lokalnym ucznia.

1. Obowiązek odbywania praktyki przez studentów wynika z planów studiów oraz procesu kształcenia, przy czym wymiar czasowy tych praktyk nie może być inny, niż określony w standardach kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów. W przypadku studiów dwukierunkowych student odbywa dodatkowo praktykę w zakresie nauczania drugiego przedmiotu. Wymiary godzinowe praktyk oraz terminy ich realizacji (semestry) odpowiadają zatwierdzonym przez Rektora planom studiów.

2. Opiekę nad studentem w trakcie realizacji praktyk oraz ich zaliczenia sprawują nauczyciel z ramienia szkoły oraz nauczyciel akademicki.

Organizacja praktyk

§3

1. Nadzór organizacyjny i dydaktyczny nad przebiegiem praktyk sprawuje Dziekan Wydziału. Do organizowania praktyk, nadzoru nad ich przebiegiem oraz ich zaliczenia Dziekan może powołać opiekuna praktyk studenckich z ramienia Instytutu.

2. Szczegółowy harmonogram praktyki ustala przyjmująca studenta szkoła lub inna instytucja oraz opiekun praktyki z ramienia szkoły.

3. Praktyki są realizowane w zależności od ich specyfiki w miejscach określonych przez opiekuna (szkoły, instytucje). Dopuszcza się możliwość realizowania wybranych praktyk stacjonarnie w salach Instytutu Muzyki.

4. Student ma prawo do samodzielnego wyboru miejsca, gdzie będzie odbywał praktykę, pod warunkiem, że jego profil działania umożliwi zrealizowanie celów praktyki

5. Zmiana miejsca lub terminu odbywania praktyki wymaga niezwłocznego powiadomienia uczelnianego opiekuna praktyki.

6. Podstawą odbywania praktyki jest umowa zawarta między Uczelnią i szkołą lub inną instytucją, której załącznikiem jest ramowy program praktyki.

7. Przed rozpoczęciem praktyki obowiązkiem studenta jest poinformowanie pracownika Instytutu, odpowiedzialnego za zawieranie umów, gdzie i w jakim terminie będzie odbywał praktykę. Uczelnia ma prawo skierować sama studenta do odpowiednich szkół.

8. W czasie trwania praktyki student jest zobowiązany do:

- a) realizacji programu praktyk;
- b) zapoznania się ze specyfiką i organizacją placówki, w której odbywa praktykę;
- c) przestrzegania przepisów obowiązujących w miejscu odbywania praktyki;
- d) stawiania się w miejscu praktyki o godzinie wyznaczonej przez opiekuna z ramienia szkoły bądź instytucji;
- e) bieżącego wypełniania dziennika praktyk zgodnie z programem praktyk i wykonywanymi czynnościami oraz ustaleniami z opiekunem z ramienia Uczelni.

9. Dziennik praktyk pozostaje jako dokumentacja do dyspozycji opiekuna z ramienia Uczelni.

Zaliczenie praktyk

§4

1. Zaliczenie praktyki następuje na podstawie złożonej przez studenta po jej zakończeniu dokumentacji zawierającej:
 - a) wypełniony i poświadczony przez Dyrektora i opiekuna ze strony szkoły dziennik praktyk, zawierający szczegółowy przebieg oraz opinię opiekuna z ramienia szkoły lub innej instytucji,
 - b) inne załączniki ustalone wcześniej z opiekunem praktyki z ramienia Uczelni.
2. Formalnym wyrazem zaliczenia praktyki jest dokonanie wpisu w indeksie przez instytucyjowego opiekuna praktyk studenckich lub Dziekana oraz złożenie indeksu najpóźniej do 30 września.
3. W uzasadnionych przypadkach losowych możliwe jest - za zgodą Dziekana lub Dyrektora Instytutu - przeniesienie praktyki na inny termin lub ustalenie indywidualnego trybu odbywania praktyki.
4. Student traci prawo do zaliczenia praktyki, jeśli Uczelnia uzyskała pisemną informację od zakładu pracy, w którym student odbył praktykę, na temat jego nieprawidłowego zachowania lub innych informacji świadczących o rażącym naruszeniu przez studenta dyscypliny pracy.
5. Podstawą do niezaliczenia praktyki mogą być również negatywne wyniki kontroli jej przebiegu przez przedstawiciela Uczelni lub negatywna opinia opiekuna z ramienia szkoły lub innej instytucji.
6. Niezaliczenie praktyki jest jednoznaczne z koniecznością jej powtórzenia.

Postanowienia końcowe

§5

W sprawach nieuregulowanych niniejszym regulaminem i spornych decyzje podejmuje Dziekan.

§6

Regulamin wchodzi w życie z dniem podpisania.

PRAKTYKA OGÓLNOPEDAGOGICZNA - program

Praktyka ogólnopedagogiczna (szkoły ogólnokształcące: podstawowa, gimnazjum)
– wymiar 30 godzin, 3 – letnie studia stacjonarne licencjackie, semestr 4.

Cele praktyki ogólnopedagogicznej:

Praktyka ma na celu bezpośrednio poznanie przez studentów całokształtu życia szkoły oraz typowych czynności wykonywanych przez nauczyciela w toku codziennej pracy szkolnej.

Zajęcia w ramach praktyki pedagogicznej obejmują wybrane czynności wychowawcze i dydaktyczne wykonywane przez studentów w charakterze pomocników nauczyciela wychowawcy przed lekcjami, w czasie przerw międzylekcyjnych, w czasie lekcji oraz po zajęciach szkolnych.

Celem praktyki jest także przygotowanie studentów do pełnienia roli nauczyciela wychowawcy. W związku z tym studenci są zobowiązani do:

- zapoznania się z zadaniami i czynnościami wychowawcy klasy,
- jak najwcześniejszego nawiązania kontaktu pedagogicznego z dzieckiem w wieku szkolnym oraz uczniowskim zespołem klasowym,
- poznania grupy uczniowskiej określonej klasy i poszczególnych uczniów,
- zebrania informacji niezbędnych do wyjaśniania zagadnień teoretycznych z przedmiotów pedagogicznych,
- zdobycia informacji na temat funkcjonowania szkoły jako instytucji,
- zapoznania się z innowacyjnymi formami i metodami pracy wprowadzanymi przez szkołę,
- przeprowadzenie godziny wychowawczej (pod kontrolą opiekuna praktyk)

Formy realizacji praktyki ogólnopedagogicznej i system kontroli.

Na wykonanie wszystkich zadań opisanych w programie praktyki przeznacza się 30 godzin w trakcie letniego semestru. Studenta rozlicza i ocenia za wykonanie każdego zadania pod koniec praktyki opiekun wyznaczony przez dyrekcję szkoły. Natomiast całość zalicza opiekun z ramienia uczelni.

Szczegółowy zakres zadań studenta:

- a) Zdobycie informacji na temat prawnych i finansowych podstaw funkcjonowania szkoły oraz jej miejsca w systemie oświatowym:
 - zapoznanie się z dokumentami regulującymi pracę szkoły,
 - analiza planu dydaktyczno-wychowawczego szkoły,
 - orientacja w przepisach określających sytuację zawodową nauczyciela.
- b) Hospitacja lekcji z różnych przedmiotów w klasach wszystkich poziomów:
 - poznanie metod nauczania stosowanych w pracy przez nauczycieli,
 - ocena lekcji pod kątem kryterium merytorycznego, psychologicznego, prakseologicznego i metodycznego.
- c) Uczestniczenie w pracy kół zainteresowań, zespołów wyrównywania wiedzy, półinternatu biblioteki szkolnej. Zapoznanie się z pracą pedagoga szkolnego.

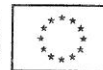
- d) Przeprowadzenie przez studenta 1 godziny wychowawczej na uzgodniony z wychowawcą klasy temat (student przygotowuje się do lekcji i rozlicza z jej przeprowadzenia przy pomocy samodzielnie napisanego konspektu lekcji).
- e) Sporządzenie przez studenta notatek na temat współpracy szkoły z innymi instytucjami wspomagającymi pracę szkoły, udziału rodziców w życiu szkoły oraz innowacyjnych form i metod pracy wprowadzanych przez szkołę m.in. w związku z reformą.
- f) Praktyczne zastosowanie różnorodnych metod zbierania informacji o uczniu (sporządzenie charakterystyki wybranego ucznia zdolnego lub ucznia doświadczającego niepowodzeń dydaktycznych na podstawie obserwacji zachowania dziecka, analizy jego wytworów, wywiadu lub rozmowy z uczniem oraz jego wychowawcą szkolnym).
- g) Wypełnianie dziennika praktyk odzwierciedlającego przebieg praktyki zgodnie z programem. W dzienniku powinna się również znaleźć ocena przebiegu praktyki dokonana przez nauczyciela - opiekuna, potwierdzona przez opiekuna szkoły.

Warunki zaliczenia praktyki

Student uzyskuje zaliczenie po złożeniu i zaakceptowaniu przez opiekuna praktyki następującej dokumentacji:

- wypełniony i opatrzony pieczęcią szkoły i podpisem dyrektora dzienniczek praktyk,
- protokół z dwóch obserwowanych lekcji dowolnych przedmiotów,
- konspekt prowadzonej przez siebie godziny wychowawczej,
- notatki na dwa wybrane przez siebie tematy (praca kółek zainteresowań, praca pedagoga,
- sprawozdanie z posiedzenia Rady Pedagogicznej itp.)
- charakterystyka wybranego ucznia w oparciu o metody badań pedagogicznych,
- wszystkie dokumenty powinny być podpisane i opieczętowane.

PRAKTYKA W ZAKRESIE NAUCZANIA MUZYKI – program

Realizowana w szkolnictwie powszechnym (szkoły podstawowe, gimnazja)
3-letnie studia licencjackie, realizowana jest na roku III w semestrze 5 i 6 - wymiar - 60 godz.

Cele praktyki w zakresie nauczania muzyki:

Praktyka ma na celu wyposażenie studentów w umiejętności planowania, przygotowania, prowadzenia i dokumentowania lekcji muzyki na wszystkich etapach nauczania tego przedmiotu w polskim szkolnictwie powszechnym.

Formy realizacji praktyki i system kontroli:

Realizacja praktyki przebiega dwutorowo; w semestrze 5 studenci realizują ją w trybie stacjonarnym, w semestrze 6 realizowana jest na terenie wybranych szkół.

Głównym zadaniem studentów podczas realizacji praktyki jest metodyczne i merytoryczne przygotowanie się do pracy w szkole. W związku z tym mają oni przeprowadzić samodzielnie zaplanowane lekcje muzyki na wszystkich poziomach kształcenia oraz hospitować wybrane lekcje prowadzone przez nauczyciela opiekuna z ramienia szkoły i kolegów - studentów. Studenci powinni również zapoznać się z innymi obowiązkami nauczyciela muzyki - obserwować i uczestniczyć w zajęciach pozalekcyjnych, chórach, zespołach, zajęciach artystycznych.

Opiekun praktyk z ramienia uczelni koordynuje pracę studentów, uczestniczy we wszystkich lekcjach prowadzonych w trybie stacjonarnym, omawia je i ocenia pod względem metodycznym i merytorycznym oraz zalicza praktyki dokonując wpisu do indeksu.. Praktyka w zakresie nauczania muzyki realizowana w szkole podlega nadzorowi nauczyciela-opiekuna z ramienia szkoły.

Studenci zobowiązani są do zrealizowania następujących zadań:

- hospitacji lekcji prowadzonych przez nauczyciela – opiekuna z ramienia szkoły,
- hospitacji wybranych lekcji prowadzonych przez innych studentów, jeśli takowi odbywają praktykę w szkole,
- omówienia z nauczycielem – opiekunem obserwowanych lekcji pod kątem tematu, celów, treści lekcji, form aktywności muzycznej, repertuaru, metod realizacji, wykorzystanych pomocy dydaktycznych, form ewaluacji,
- poznania planu dydaktyczno – wynikowego, opracowanego dla przedmiotu muzyka przez nauczyciela prowadzącego przedmiot w szkole,
- konsultowania się z nauczycielem – opiekunem praktyk w kwestii planowania lekcji, doboru celów lekcji, zastosowania odpowiednio dobranych metod nauczania, pomocy i środków dydaktycznych, całego toku praktyk, merytorycznego przygotowania do lekcji itp.,
- właściwej dokumentacji przebiegu praktyk,
- samodzielnego opracowania scenariuszy prowadzonych lekcji, które podlegają akceptacji nauczyciela-opiekuna.
- przygotowywania się do zajęć lekcyjnych korzystając z najnowszej literatury z zakresu dydaktyki muzycznej i zgodnie z nową podstawą programową kształcenia ogólnego,

- przygotowywania niezbędnych pomocy dydaktycznych (prezentacje multimedialne, wizualizacje wybranych zagadnień, karty pracy, fragmenty filmowe ect.), korzystania z najnowszych technologii informatycznych, sprzętu multimedialnego, urządzeń odtwarzających muzykę, różnorodnych instrumentów muzycznych,
- brać udział w zajęciach pozalekcyjnych na terenie szkoły, m. in. w rozmaitych kołach zainteresowań,
- przygotowywać się do zajęć zgodnie z najnowszymi trendami w edukacji muzycznej, wykorzystując instrumenty muzyczne oraz inne pomoce dydaktyczne.

Warunki zaliczenia praktyki:

Student uzyskuje zaliczenie po złożeniu i zaakceptowaniu dziennika praktyk, potwierdzającego ich realizację i spełniając następujące warunki:

- a) oświadczenie o zapoznaniu się i zobowiązaniu do stosowania Regulaminu Praktyk,
- b) miejsce, rodzaj praktyki i czas trwania,
- c) opis realizowanych czynności (hospitacji, prowadzenia zajęć), potwierdzony przez nauczyciela - opiekuna praktyk,
- d) konspekty z samodzielnie przeprowadzonych lekcji,
- e) wypełniony, opatrzony pieczętą szkoły i podpisem dyrektora dzienniczek praktyk,
- f) pozytywna opinia nauczyciela – opiekuna praktyk.

PRAKTYKA W ZAKRESIE WIEDZY O KULTURZE – program

3-letnie studia licencjackie, praktyka realizowana jest na roku III w semestrze 6 w wymiarze 30 godzin.

Cele praktyki w zakresie nauczania muzyki:

Celem praktyki jest wyposażenie studentów w umiejętności planowania, prowadzenia i dokumentowania lekcji z przedmiotu Wiedza o kulturze w szkolnictwie ponadgimnazjalnym oraz nabycie umiejętności analizowania własnej pracy, jej efektów oraz pracy uczniów.

Formy realizacji praktyki i system kontroli:

Praktyka realizowana jest w trybie stacjonarnym. Możliwe jest też uczestnictwo w lekcjach wiedzy o kulturze w wybranych szkołach ponadgimnazjalnych.

Studenci zobowiązani są do zrealizowania następujących zadań:

Zadania studentów realizujących praktykę opierają się o założenia podstawy programowej kształcenia w ramach tego przedmiotu i akcentują rozwijanie u uczniów aktywnej postawy i motywowanie ich do różnych form udziału w kulturze, wprowadzanie uczniów w problemy kultury współczesnej oraz wyposażenie ich w intelektualne narzędzia umożliwiające analizę praktyk i wytworów kultury (w tym dzieł sztuki) w kontekście kultury, w której powstają.

Przedmiot Wiedza o kulturze stanowi zakończenie i zwieńczenie cyklu kształcenia artystycznego w szkolnictwie polskim. Nie sprowadza się jednak do realizacji treści przedmiotów, takich jak historia sztuki, muzyka czy plastyka. Przedmioty te proponują bowiem wąskie, artystyczne rozumienie kultury. Studenci opracowują interdyscyplinarne tematy zajęć zgodnie z ministerialnymi zaleceniami. Studenci zobowiązani są również do wykorzystywania podczas praktyk różnorodnych materiałów dydaktycznych, podnoszących jakość przygotowywanych lekcji (prezentacje itp.) zgodnie z treściami podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego oraz innych, dodatkowych pomocy dydaktycznych (zeszyty ćwiczeń, materiały źródłowe, foliogramy, tablice kultury, przewodniki metodyczne, scenariusze lekcji, testy, materiały uzupełniające).

Warunki zaliczenia praktyki:

Opiekun praktyk z ramienia uczelni koordynuje pracę studentów, uczestniczy we wszystkich lekcjach prowadzonych w trybie stacjonarnym, omawia je i ocenia pod względem metodycznym i merytorycznym. W przypadku praktyk szkolnych studenci mają możliwość przeprowadzenia samodzielnie zaplanowanych zajęć oraz hospitować wybrane lekcje.

WARSZATY MUZYCZNE – program

Realizowane w szkolnictwie powszechnym (szkoły podstawowe, gimnazja), pozaszkolnych placówkach oświatowo-wychowawczych, ośrodkach kultury, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, innych placówkach posiadających zespoły i zajęcia muzyczne

(chóry) 3-letnie studia I stopnia, realizowana jest na roku II w semestrze 3 i 4 - wymiar 30 godz. oraz na roku III w semestrze 5 – wymiar 15 godz.

Cele praktyki:

Celem praktyki jest zapoznanie studenta z różnymi formami warsztatów muzycznych oraz przygotowanie go do prowadzenia tego typu zajęć po ukończeniu studiów.

Formy realizacji praktyki i system kontroli:

Praktyki realizowane są w ciągu trzech semestrów (po 15 godzin) wymiennie w zakresie: zespołu wokalnego, zespołu folklorystycznego, zespołów instrumentalnych i wokalno-instrumentalnych, zespołu instrumentów orffowskich, warsztatów muzykoterapii lub arteterapii. Student uczestniczy w poszczególnych zajęciach zgodnie z zainteresowaniami i zaplanowaną przez opiekuna praktyk ofertą praktyk w danym semestrze.

Studenci zobowiązani są do zrealizowania następujących zadań:

Uczestniczenia w zajęciach jako obserwator, czynnego uczestnictwa jako członek zespołu (jeśli to możliwe), samodzielnego prowadzenia zajęć zaplanowanych w porozumieniu z nauczycielem lub instruktorem i zaakceptowanych przez opiekuna praktyk. Student powinien wykazać się inicjatywą dotyczącą realizowanych zadań oraz metod dydaktycznych. W przygotowanym przez niego konspekcie zajęć lub projekcie powinien być położony nacisk na korzystanie z nowoczesnego sprzętu odtwarzającego, nagłaśniającego, nagrywającego oraz instrumentów (pianino, keyboard, instrumentarium Orffa). Wskazane jest dokumentowanie (nagrywanie audio i wideo) wybranych zajęć w celu omówienia ich przebiegu z opiekunem praktyk.

Warunki zaliczenia praktyki:

Praktyka jest zaliczana przez opiekuna praktyk na podstawie dokumentacji przebiegu praktyk, potwierdzonych przez nauczyciela lub instruktora prowadzącego zajęcia; przedstawienia konspektów (scenariuszy) prowadzonych samodzielnie zajęć; obserwacji zajęć przez opiekuna praktyk. Wpis do indeksu następuje po przedłożeniu pełnej dokumentacji przebiegu praktyki, w tym dzienniczka praktyk.

PRAKTYKA W ZESPOLE MUZYCZNYM – program

Realizowana w szkolnictwie powszechnym (szkoły podstawowe, gimnazja), pozaszkolnych placówkach oświatowo-wychowawczych, ośrodkach kultury, uczelniach i innych instytucjach posiadających chóry i inne zespoły. 3-letnie studia I stopnia, realizowana jest na roku III w semestrze 6 - wymiar 15 godz.

Cele praktyki:

Celem praktyki jest przygotowanie studenta do pracy z różnego typu zespołami.

Formy realizacji praktyki i system kontroli:

Praktyka realizowana jest w ostatnim semestrze studiów I stopnia i może odbywać się w zespole wokalnym, chórze, zespole instrumentalnym, instrumentalno-wokalnym lub innym w Uczelni lub poza nią. Praktyka może odbywać się w zespole, z którym zostanie przygotowany program dyplomu artystycznego. W tym przypadku wybór zespołu powinien być zaakceptowany przez nauczyciela przedmiotu „dyrygowanie”.

Studenci zobowiązani są do zrealizowania następujących zadań:

Hospitowania zajęć w wybranym zespole, uzgodnienia przygotowywanego repertuaru z opiekunem praktyk i instruktorem prowadzącym zespół, samodzielnego przeprowadzenia sekcyjnych i całościowych prób zespołu z ustalonym programem, uczestniczenia w koncertach zespołu, w którym odbywa się praktyka. W przypadku realizowania dyplomu artystycznego w danym zespole – poprowadzenie części lub całości koncertu. Próby i koncerty powinny być dokumentowane (nagranie audio lub wideo).

Warunki zaliczenia praktyki:

Praktyka jest zaliczana przez opiekuna praktyk na podstawie dokumentacji przebiegu praktyk, potwierdzonych przez nauczyciela lub instruktora prowadzącego zajęcia; przedstawienia sprawozdania z hospitacji i prowadzonych samodzielnie prób (koncertów); obserwacji zajęć przez opiekuna praktyk. Wpis do indeksu następuje po przedłożeniu pełnej dokumentacji przebiegu praktyki, w tym dzienniczka praktyk.

PRAKTYKA W ZESPOLE MUZYCZNYM/ INSTYTUCJI KULTURALNO- OŚWIATOWEJ/ EDUKACYJNEJ – program

Realizowana w szkolnictwie powszechnym (szkoły podstawowe, gimnazja), pozaszkolnych placówkach oświatowo-wychowawczych, ośrodkach kultury, uczelniach i innych instytucjach posiadających chóry i inne zespoły. 2-letnie studia II stopnia magisterskie, realizowana jest na roku II w semestrze 4 - wymiar 30 godz.

Cele praktyki:

Celem praktyki jest zapoznanie studenta z różnymi formami zajęć muzycznych pozalekcyjnych w szkole, innej placówce kulturalno-oświatowej, wychowawczej lub zespołach muzycznych działających w uczelniach, instytucjach kulturalnych, instytucjach pozarządowych oraz przygotowanie go do prowadzenia tego typu zajęć. Innym ważnym celem jest poznanie zasad organizowania zespołów, realizowania projektów, koncertów, festiwali i imprez muzycznych.

Formy realizacji praktyki i system kontroli:

W ramach praktyki student powinien prowadzić obserwację zajęć, zapoznać się z zasadami organizacji zajęć muzycznych lub chórów i zespołów muzycznych, sposobu ich funkcjonowania, a także samodzielnie prowadzić zajęcia lub próby zespołu. Wskazane jest również uczestnictwo w organizacji przedsięwzięć muzycznych. Wybór placówki, w której będzie odbywać się praktyka powinien być uzasadniony specjalizacją realizowaną na studiach II stopnia. W czasie praktyki co najmniej 10 godzin zajęć powinno być prowadzone samodzielnie przez studenta. Zajęcia muszą być dokumentowane w dzienniczku praktyk.

Warunki zaliczenia praktyki:

Praktykę zalicza opiekun z ramienia Uczelni, po uzyskaniu poświadczenia kierownika zespołu lub nauczyciela placówki, w której odbywa się praktyka oraz na podstawie sprawozdania studenta i obserwacji wybranych zajęć. Wpis do indeksu następuje po przedłożeniu pełnej dokumentacji przebiegu praktyki, w tym dzienniczka praktyk.

REGULAMIN PRAKTYK STUDENCKICH

w projekcie „Profesjonalizm w edukacji. Przygotowanie i realizacja nowego programu praktyk pedagogicznych na Wydziale Artystycznym UMCS w Lublinie”.

współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet III, Wysoka jakość systemu oświaty”, Działanie 3.3. Poprawa jakości kształcenia, Poddziałanie 3.3.2. Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli.

KIERUNEK EDUKACJA ARTYSTYCZNA W ZAKRESIE SZTUK PŁASTYCZNYCH

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. (Dz. U. Nr 164, poz. 1166) w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia studentów kierunku Edukacja Artystyczna w zakresie sztuk plastycznych na Wydziale Artystycznym UMCS obowiązuje zaliczenie praktyk pedagogicznych oraz metodyczno przedmiotowych.

Celem praktyk studenckich jest przygotowanie studentów do zawodu przez wzbogacenie procesu dydaktycznego, realizowanego w trakcie studiów, o wiedzę i doświadczenie zdobyte w miejscu odbywania praktyk a w szczególności nabycie przez studentów umiejętności :

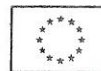
- planowania, prowadzenia i dokumentowania zajęć ;
- prowadzenia obserwacji zajęć i ich dokumentowania ;
- analizy pracy nauczyciela i uczniów podczas wspólnego omawiania praktyk przez opiekuna praktyk i studenta ;
- autorefleksji i analizowania własnej pracy jej efektów oraz pracy uczniów ;
- współpracy z innymi nauczycielami, w szczególności z wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym i psychologiem szkolnym ;
- współpracy z poradnią psychologiczno- pedagogiczną.

Praktyki pedagogiczne powinny być realizowane w taki sposób, aby student przed obserwowaniem zajęć asystowaniem nauczycielowi prowadzonemu zajęcia i samodzielnym prowadzeniem zajęć nabył umiejętności w zakresie opiekuńczo wychowawczym, tj. poznał różnorodne uwarunkowania wpływające na specyfikę pracy szkoły i innych placówek edukacyjnych.

Obowiązek odbywania praktyki przez studentów wynika z planów studiów oraz procesu kształcenia, przy czym wymiar czasowy praktyk jest określony w standardach kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów.

Opiekę nad studentem w trakcie realizacji praktyk a także ich zaliczenia sprawują, nauczyciel z ramienia szkoły oraz nauczyciel akademicki. Szczegóły dotyczące celów, zadań oraz organizacji, realizacji i warunków zaliczenia praktyk określają załączone programy praktyk.

PROGRAM PRAKTYKI OGÓLNOPEDAGOGICZNEJ

1. Cele praktyki

Celem praktyki ogólnopedagogicznej jest :

- Poznanie organizacji pracy w szkole;
- Nabycie umiejętności prowadzenia obserwacji zajęć i jej dokumentowania;
- Nabycie umiejętności planowania, prowadzenia i dokumentowania zajęć;
- Nabycie umiejętności analizy pracy nauczyciela i uczniów;
- Nabycie umiejętności analizowania własnej pracy i jej efektów podczas trwania praktyki.

2. Organizacja i przebieg praktyki.

- Praktyka realizowana jest w oparciu o plan pracy oraz tygodniowy rozkład zajęć danej szkoły ;
- Student uczestniczy w charakterze asystenta nauczyciela –opiekuna we wszystkich typach zajęć organizowanych w tej placówce ;
- Hospituje i asystuje opiekunowi z ramienia szkoły w różnych formach zajęć dydaktyczno - wychowawczo - opiekuńczych ;
- Studenta obowiązuje udokumentowanie 36 godzin z przebiegu praktyki.
- Zgłasza termin i miejsce odbywania praktyki ;
- Uczestniczy w ustaleniu wraz z opiekunem praktyki z ramienia szkoły harmonogramu praktyki ;
- Wpisuje do dziennika praktyk:
 - harmonogram praktyki,
 - protokoły hospitacji,
 - scenariusze (konspekty) prowadzonych zajęć,
- uwagi z przebiegu praktyki;
- Przedstawia powyższą dokumentację do zaliczenia praktyki.

4. Obowiązki opiekuna praktyki z ramienia szkoły.

- Sprawuje bezpośrednią opiekę nad studentem praktykantem ;
- Ustala wraz z praktykantem szczegółowy harmonogram zajęć w pierwszych dwóch dniach praktyki ;
- Dbą o wysoki poziom realizacji programu praktyki, dzieli się wiedzą przy wykonywaniu poszczególnych zadań przez studenta ;
- Po zakończeniu praktyki wspólnie ze studentem analizuje przebieg i realizację wykonanych zadań ;
- Wpisuje do dziennika praktyki pisemną opinię wraz z oceną.

5. Obowiązki opiekuna praktyki z ramienia uczelni .

- Przygotowuje studentów do realizacji praktyki;
- Zapoznaje z programem praktyki oraz ustala formy jej odbycia ;
- Konsultuje z kierownikiem praktyk szczegółowe programy (harmonogramy) praktyk;
- Czuwa nad przebiegiem praktyki i udziela konsultacji ;
- W oparciu o analizę dokumentacji przebiegu praktyki omawia i ocenia jej rezultaty;
- Dokonuje wpisu w indeksie ;
- Przedkłada kierownikowi praktyk sprawozdanie z realizacji praktyki ;

6. Warunki zaliczenia praktyki.

- Podstawę zaliczenia praktyki stanowi :
 - Dziennik praktyki z wymaganą dokumentacją wymienioną w punkcie 3.;
 - Pozytywna opinia wraz z oceną wystawioną przez opiekuna praktyki, potwierdzona przez dyrektora szkoły oraz wpisana do dziennika praktyki.

7. Zadania praktyki

W trakcie praktyki ogólnopedagogicznej student pozna :

- Miejsce szkoły w środowisku ;
- Szkołę jako środowisko dydaktyczno - opiekuńczo - wychowawcze ;
- Strukturę organizacyjną szkoły ;
- Dokumentację szkolną ;
- Wyposażenie szkoły w środki dydaktyczne i sprzęt multimedialny ;
- Współczesne technologie stosowane w dydaktyce oraz najnowsze metody nauczania ;
- Warsztat pracy nauczyciela poszczególnych przedmiotów ;
- Dokumentację wychowawcy klasowego ;
- Charakter pracy wychowawcy klasowego ;
- Formy pracy zespołu pedagogicznego ;
- Rolę świetlicy i biblioteki szkolnej ;
- Różne formy zajęć, rozwijających zainteresowania ucznia, zarówno szkolne jak i pozalekcyjne ;
- Formy i metody pracy pedagoga szkolnego ;
- Możliwości współpracy z poradnią psychologiczno - pedagogiczną ;
- Formy pedagogizacji rodziców ;
- Pracę Komitetu Rodzicielskiego i Rady Szkoły ;
- Wewnętrzny system mierzenia jakości pracy szkoły ;
- Możliwości ewaluacji pracy szkoły.

PROGRAM PRAKTYKI PRZEDMIOTOWO - METODYCZNEJ

1. Cele praktyki.

Celem praktyki przedmiotowo - metodycznej jest :

- Poznanie organizacji pracy różnych typów szkół i placówek edukacyjnych w których absolwenci mogą znaleźć zatrudnienie;
- Poznanie planów rocznych (semestralnych) w zakresie edukacji plastycznej lub upowszechniania kultury plastycznej i animacji sztuki ;
- Nabycie umiejętności prowadzenia obserwacji zajęć i jej dokumentowania;
- Nabycie umiejętności planowania, prowadzenia i dokumentowania zajęć;
- Nabycie umiejętności analizowania pracy nauczyciela (instruktora) i uczniów;
- Nabycie umiejętności analizowania własnej pracy i jej efektów.

2. Organizacja i przebieg praktyki

- Praktyka realizowana jest w oparciu o plan pracy szkoły , placówki lub instytucji w której student realizuje praktykę;
- W czasie praktyki student uczestniczy w charakterze asystenta nauczyciela – opiekuna w całokształcie funkcjonowania instytucji;
- Hospituje i prowadzi samodzielne różne formy zajęć ;
 - hospituje zajęcia prowadzone przez nauczyciela i innych praktykantów,
 - prowadzi samodzielnie nie mniej niż 15 godzin zajęć
- Studenta obowiązuje udokumentowanie 62 godzin z przebiegu praktyki.

3. Obowiązki praktykanta.

- Zgłasza termin i miejsce odbywania praktyki;
- Uczestniczy w ustalaniu wraz z opiekunem, harmonogramu praktyki,
- Wpisuje do dziennika praktyk:
 - harmonogram praktyki,
 - protokoły hospitacji,
 - scenariusze (konspekty) prowadzonych zajęć,
 - uwagi z przebiegu praktyki;
- Przedstawia powyższą dokumentację do zaliczenia praktyki.

4. Obowiązki opiekuna praktyki z ramienia szkoły lub innej placówki.

- Sprawuje bezpośrednią opiekę nad studentem praktykantem;
- Ustala wraz z praktykantem szczegółowy harmonogram zajęć w pierwszych trzech dniach praktyki ;
- Dbą o wysoki poziom realizacji programu praktyki, dzieli się wiedzą przy wykonywaniu poszczególnych zadań przez studenta ;

- Po zakończeniu praktyki wspólnie ze studentem analizuje przebieg i realizację wykonanych zadań ;
 - Wpisuje do dziennika praktyki pisemną opinię wraz z oceną.
5. Obowiązki opiekuna praktyki z ramienia uczelni.
- Przygotowuje studentów do realizacji praktyki;
 - Zapoznaje z programem praktyki oraz ustala formy jej odbycia;
 - Konsultuje z kierownikiem praktyk szczegółowe programy (harmonogramy) - praktyk;
 - Czuwa nad przebiegiem praktyki i udziela konsultacji;
 - W oparciu o analizę dokumentacji przebiegu praktyki omawia i ocenia jej rezultaty;
 - Dokonuje wpisu w indeksie;
 - Przedkłada kierownikowi praktyk sprawozdanie z realizacji praktyki;
6. Warunki zaliczenia praktyki .

Podstawę zaliczenia praktyki stanowi :

- Dziennik praktyki z wymaganą dokumentacją wymienioną w punkcie 3.;
- Pozytywna opinia wraz z oceną wystawioną przez opiekuna praktyki, potwierdzona przez dyrektora szkoły lub innej instytucji oraz wpisana do dziennika praktyki.

7. Zadania praktyki.

W trakcie praktyki przedmiotowo - metodycznej student pozna:

- Szkołę (placówkę edukacyjną) w której realizowana jest praktyka;
- Plan dydaktyczno - wychowawczy szkoły;
- Dokumentację szkolną w zakresie edukacji plastycznej włącznie z podstawą programową przedmiotu;
- Plan pracy z przedmiotu "plastyka" roczny (semestralny);
- Warsztat pracy nauczyciela plastyki;
- Obudowę dydaktyczną programu z plastyki;
- Możliwości stosowania najnowszych technologii do dydaktyki przedmiotu "plastyka";
- Różnorodność współczesnych metod stosowanych w edukacji plastycznej ;
- Możliwości projektowania struktur dydaktycznych a także stosowania ich w procesie dydaktycznym;
- Plan pracy zespołu plastycznego;
- Plan pracy świetlicy szkolnej w zakresie zajęć plastycznych;
- Inne formy zajęć szkolnych i pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania plastyczne uczniów.

PROGRAM PRAKTYKI ŚRÓDROCZNEJ

1. Cele praktyki.

Celem praktyki śródrocznej jest:

- Zapoznanie w drodze wywiadu i analizy dokumentów ze specyfiką placówki (instytucji) w której realizowana jest praktyka;
- Zapoznanie z elementami warsztatu pracy nauczyciela (instruktora) podczas konsultacji i obserwacji zajęć przez niego prowadzonych;
- Organizowanie zajęć (warsztatów) w celu wykorzystania dotychczas zdobytej wiedzy;
- Nabycie umiejętności celowego doboru zadań do możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży;
- Zdobycie doświadczenia w pracy z dziećmi i młodzieżą uzdolnioną plastycznie.

2. Organizacja i przebieg praktyki.

- Praktyka realizowana jest w oparciu o plan pracy danej placówki;
- Student uczestniczy w charakterze asystenta nauczyciela (instruktora) opiekuna w wybranych formach zajęć;
- Hospituje i prowadzi samodzielnie różne formy zajęć;
 - hospituje 20 godzin zajęć,
 - prowadzi 10 godzin zajęć,
- Studenta obowiązuje udokumentowanie 30 godzin z realizacji praktyki.

3. Obowiązki opiekuna praktyki z ramienia szkoły lub innej placówki.

- Sprawuje bezpośrednią opiekę nad studentem praktykantem;
- Ustala wraz z praktykantem szczegółowy harmonogram zajęć w pierwszych dniach praktyki;
- Dbą o wysoki poziom realizacji programu praktyki, dzieli się wiedzą przy wykonywaniu poszczególnych zadań przez studenta;
- Po zakończeniu praktyki wspólnie ze studentem analizuje przebieg i realizację wykonanych zadań;
- Wpisuje do dziennika praktyki pisemną opinię wraz z oceną.

4. Obowiązki opiekuna praktyki z ramienia szkoły lub innej placówki.

- Sprawuje bezpośrednią opiekę nad studentem praktykantem;

- Ustala wraz z praktykantem szczegółowy harmonogram zajęć w pierwszych dniach praktyki;
 - Dbą o wysoki poziom realizacji programu praktyki, dzieli się wiedzą przy wykonywaniu poszczególnych zadań przez studenta;
 - Po zakończeniu praktyki wspólnie ze studentem analizuje przebieg i realizację wykonanych zadań;
 - Wpisuje do dziennika praktyki pisemną opinię wraz z oceną.
5. Obowiązki opiekuna praktyki z ramienia uczelni.
- Przygotowuje studentów do realizacji praktyki;
 - Zapoznaje z programem praktyki oraz ustala formy jej odbycia;
 - Konsultuje z kierownikiem praktyk szczegółowe programy (harmonogramy) praktyk;
 - Czuwa nad przebiegiem praktyki i udziela konsultacji;
 - W oparciu o analizę dokumentacji przebiegu praktyki omawia i ocenia jej rezultaty;
 - Dokonuje wpisu w indeksie;
 - Przedkłada kierownikowi praktyk sprawozdanie z realizacji praktyki;
6. Warunki zaliczenia praktyki.

Podstawę zaliczenia praktyki stanowi :

- Dziennik praktyki z wymaganą dokumentacją wymienioną w punkcie 3.;
- Pozytywna opinia wraz z oceną wystawioną przez opiekuna praktyki, potwierdzona przez dyrektora szkoły lub innej instytucji oraz wpisana do dziennika praktyki.

7. Zadania praktyki.

W trakcie praktyki śródrocznej student pozna:

- Specyfikę placówki edukacyjnej ;
- Programy edukacyjne i upowszechnieniowe;
- Programy edukacji plastycznej;
- Różne formy zajęć i warsztatów;
- Najnowsze metody i formy pracy z dziećmi i młodzieżą uzdolnioną;
- Zasady doboru zadań - problemów do wieku uczestnika zajęć;
- Struktury dydaktyczne stosowane podczas zajęć;
- Możliwości projektowania struktur dydaktycznych do konkretnych problemów - zadań plastycznych;
- Możliwości stosowania różnych technik plastycznych w pracy z dziećmi i młodzieżą uzdolnioną plastycznie;
- Współczesne technologie multimedialne w zastosowaniu warsztatowym, edukacyjnym a także upowszechnieniowym.

PROGRAM DWUTYGODNIOWEJ PRAKTYKI PLENEROWEJ

1. Cele praktyki.

Celem praktyki plenerowej jest :

- Poznanie organizacji pracy w plenerze, a szczególnie różnorodności jej form i możliwości;
- Nabycie umiejętności stosowania metod pracy z uczniem zdolnym;
- Nabycie umiejętności budowania relacji z uczniem w sytuacjach pozaszkolnych,
- Nabycie umiejętności prowadzenia obserwacji i jej dokumentowania;
- Nabycie umiejętności współpracy - nauczyciela (instruktora), uczniów i studentów oraz opiekuna z ramienia uczelni - w zakresie planowania, realizowania a także analizowania efektów pracy plenerowej;
- Nabycie umiejętności prezentowania własnych i wspólnych pomysłów - projektów, edukacyjno - artystycznych.

2. Organizacja i przebieg praktyki.

- Praktyka realizowana jest w oparciu o scenariusze zajęć plenerowych;
- Studenci i uczniowie uczestniczą we wszystkich formach zajęć plenerowych ;
- Studenta obowiązuje udokumentowanie udziału w zajęciach plenerowych.

3. Obowiązki praktykanta.

- Zgłasza termin i miejsce odbywania praktyki plenerowej;
- Uczestniczy w opracowaniu wspólnie z nauczycielem (instruktorem) oraz opiekunem z ramienia uczelni harmonogramu zajęć;
- Wpisuje do dziennika praktyk :
 - harmonogram praktyki,
 - scenariusze zajęć plenerowych,
 - uwagi o przebiegu praktyki,
- Przedstawia formę zapisu własnych doświadczeń zdobytych w trakcie praktyki plenerowej - portfolio - Dokument elektroniczny w Power Poincie. Portfolio należy podzielić na trzy części:
 - moje cele, plany i zamierzenia przed rozpoczęciem praktyki plenerowej;
 - moje doświadczenia w trakcie trwania praktyki;
 - analizy i wnioski podsumowujące;
- Przedstawia powyższą dokumentację do zaliczenia praktyki plenerowej.

4. Obowiązki opiekuna praktyki plenerowej z ramienia szkoły.

- Sprawuje pośrednią opiekę nad studentem – praktykantem;
- Ustala wraz z praktykantem harmonogram zajęć na okres pleneru;
- Dbą o poziom realizacji programu praktyki, dzieli się wiedzą przy wykonywaniu poszczególnych zadań – problemów wynikających z charakteru praktyki;
- Wpisuje do dziennika praktyki pisemną opinię wraz z oceną.

5. Obowiązki opiekuna praktyki z ramienia uczelni.

- Przygotowuje studentów do realizacji praktyki;
- Zapoznaje z programem praktyki oraz ustala formy jego realizacji;
- Konsultuje z kierownikiem praktyk szczegółowe programy (harmonogramy) praktyk;
- Sprawuje opiekę nad studentem, czuwa nad prawidłowością przebiegu praktyki, inspiruje i udziela konsultacji;
- W oparciu o analizy dokumentacji przebiegu praktyki omawia, analizuje i ocenia jej rezultaty;
- Dokonuje wpisu w indeksie.
- Przedkłada kierownikowi praktyk sprawozdanie z realizacji praktyki;

6. Warunki zaliczenia praktyki.

- Dziennik praktyki z wymaganą dokumentacją wymienioną w punkcie 3.;
- Pozytywna opinia wraz z oceną wystawioną przez opiekuna praktyki.

7. Zadania praktyki.

W trakcie praktyki plenerowej student pozna:

- Organizację pracy z dziećmi lub młodzieżą w plenerze;
- Różnorodność form i metod pracy w plenerze;
- Warunki integracji w grupie zróżnicowanej wiekiem;
- Możliwości prowadzenia obserwacji i różnorodność form jej dokumentowania i interpretowania;
- Wykorzystanie technologii multimedialnej do projektowania, realizowania i prezentowania własnych i wspólnych projektów edukacyjno - artystycznych.

